

[Tove Jørgensen]

skraft, har de kunnet få en kortvarig uddannelse. Man har ikke bekymret sig om at sikre dem retten til en rimelig bolig eller retten til en uddannelse efter eget valg. Selv en daginstitutionspads har der ikke været sikret den enlige moder, for vi kender jo den sidste tids karantænesager for de kvinder, der ikke kunne påtage sig arbejde på grund af manglende pasningsmuligheder for deres børn.

Vi kan således fastslå, at de problemstillinger, lovforslaget beskæftiger sig med, indgår i en større sammenhæng og proportionalt ikke svarer til de problemer, der rejser sig for ugifte mødre.

Alligevel anerkender DKP, at der eksisterer et problem for papirløse fædre, men vi mener ikke, at det bør løses på bekostning af de papirløse mødre, det vil sige, det skal løses i en sammenhæng, hvor der også tages hensyn til de papirløse mødres boligmæssige og sociale rettigheder, og det vil igen sige, at problemet skal løses i sammenhæng med den revision, der foregår af ægteskabslovgivningen.

Det er nok nødvendigt at slå fast, at de problemer, der rejser sig, når en familie deles, er de samme for børnene, uanset om forældrene har et stykke officielt papir eller ej. De menneskelige problemer, der opstår for forældre og børn, kan vi desværre ikke skåne dem for gennem lovgivning alene, og mange af vanskelighederne er identiske for ægteskabelige og papirløse forhold.

De fleste vanskeligheder opstår i forhold, hvor parterne er uenige, og hvor børnene gøres til kastebold mellem forældrene eller tvinges til at vælge side. Det er en ulykkelig situation, der ikke kan løses ved at tildele den ene af forældrene myndigheden over børnene.

Det, man kalder børnenes tarv, er jo heller ikke et isoleret fænomen: det eksisterer ikke i et vakuum. Børnenes tarv tjenes netop bedst ved, at de ikke påtvinges et så urimeligt valg at skulle foretrække den ene forælder for den anden. Men det er lige så urimeligt at forestille sig, at man i et samfund, der fortsat er præget af reel ulighed imellem mand og kvinde, kan undlade at fastholde en beskyttelseslovgivning om kvindens ret til sit eget barn i de tilfælde, hvor hun ingen juridiske rettigheder har i forhold til barnets far.

Den bedste løsning ville sikkert være muligheden for delt forældremyndighed som i

Sverige, selv om det heller ikke er uproblematisk, hvis parterne er uenige. Hvis problemet skulle løses ved delt forældremyndighed, måtte loven imidlertid også omfatte ægteskaber, for der ville ikke være nogen grund til at stille ægtemænd ringere end papirløse fædre. Det vil sige, at vi igen skulle tilbage til ægteskabslovgivningen; det er den, der skal ændres.

Men der er jo også nogle boligforhold og sociale forhold at tage hensyn til. DKP har ingen illusioner om ægteskabet som en hellig eller moralsk institution. Hvis det var sådan, at samfundet reelt havde en økonomisk forpligtelse for hvert individ, der fødtes, kunne man for vores skyld godt afskaffe ægteskabet som institution. Hvorfor så opretholde det nu? Fordi vi lever i et borgerligt, kapitalistisk samfund, der er baseret på, at børn er forældres privatsag, at den væsentligste primære socialisering forudsættes at foregå i familien. Det betyder, at de, der ikke har familie, stilles ringere og får vanskeligere ved at klare en række konkrete problemer end dem, der er to om det. Det kræver større overskud for en enlig mor eller far at klare opgaverne.

Der ligger derfor i ægteskabet en beskyttelse af den svageste part, en social beskyttelse bekræftet af juridiske regler. Det vil traditionelt sige en beskyttelse af kvinden på grund af kønsrollemønsteret, der fortsat tildeler kvinden de største forpligtelser over for børn og hjem. Det er ikke, fordi DKP mener, det skal være sådan, men det er desværre de hårde kendsgerninger.

Det er samtidig stadig kvinderne, der er de dårligst uddannede og de lavest lønnede, og også i dette forhold ligger der en beskyttelse i ægteskabet med hensyn til kvinden og børnenes opvækst, idet det tildeler ægtefællerne en række forpligtelser over for hinanden.

Så kan man spørge, hvorfor så mange undlader at indgå ægteskab, men det hænger sammen med, at man på alle mulige måder gør det ufordelagtigt at være gift med hinanden, når man da lige ser bort fra arveretten. Hvis unge mennesker skal have uddannelsesstøtte og den ene af parterne har heltidsarbejde, kan det ikke betale sig for dem at gifte sig. Hvis kvinden tjener mest, kan det ikke betale sig for dem at være gift, hvis hun f. eks. har en studiegæld at afdrage. Sådan kan man nævne talrige eksempler.